

KARÇAL'I AŞTIM DA GELDİM!

Necdet Altun

Bende çoktandır var olan Karçal'ı geçme hayalinin gerçekleşmesi bu yıla kismetmiş. 24 Temmuz sabahı Artvin otobüs terminalinde bulduğumuzda hepimiz heyecan içindeydik. Onbeş kişiydik. Amacımız Şavşat- Maden Köyü üzerinden Karçal'ı geçip Macahel'e ulaşmaktı.

Aslında bu yolcululuğun öyküsü aldığım bir davetiye ile başladı. Artvin Kültür ve Eğitim Vakfı, Macahel ile ilgili bir toplantı düzenlemiş ve beni de davet etmişti. Toplantıya benim de üyesi bulunduğum Fotoğraf Sanat Kurumu'nun başkanı Sami Türkay ve yönetim kurulu üyesi Gülcan Acar ile birlikte katıldık Toplantının amacı Macahel Bölgesi ile ilgili olarak hazırlanan bir projenin tanıtımı idi. Geniş kapsamlı projenin bir bölümü bölgenin görsel olarak tanıtılmasını içeriyordu. Bölgenin fotoğraflarla belgelenmesi, gezi haritası ve rotalarının belirlenmesi, tanıtım için broşür ve kitaplar hazırlanması, çekilen fotoğrafların sergilenmesi ve gösteriler yapılması projenin ayrıntılarıydı. Sayın Demir Bey sunumunu yaparken Sami ve Gülcan ile göz göze geldik. Aynı şeyleri düşünüyorduk. Bu bizim işimizdi. Fotoğraf Sanat Kurumu (FSK) iki yıl önce doğa fotoğrafçılığı grubu oluşturmuş ve bu güne kadar da benzer bir çok projeyi de gerçekleştirmişti. Biz bu işe taliptik. Önerimizi Vakıf yöneticileri sevinçle kabul ettiler.Yapılan birkaç teknik toplantıdan sonra FSK ile Vakıf arasında bir sözleşme yapıldı. İşte bu sabah Artvin'de buluşmamızın nedeni buydu.

Kahvaltı ve alışverişten sonra, 12 kişilik bir Ford minibüs ve Isuzu dörtçeker pikap ile yola koyulduk. Maden Köyüne ulaştığımızda ikindi vaktiydi. Minibüs sürücümüz Maden Köylü idi ve bize bir sürprizi vardı. Köye vardığımızda börek, çörek, bal ve çaydan oluşan lezzetli bir yemek hazırlanmıştı.Gerçi ekip Soğuksu'da haşlanmış mısırları ard arda götürmüştü ama belliki yavaş yavaş ciğerlerimizde hissetmeye başladığımız yayla havası bizi acıktırmıştı.



Köy halkı ile kısa zamanda sıcak ilişkiler kuruldu. Akşamki düğüne kalmamız için epeyce ısrar edildi ancak ilk kamp yerimize epeyce yolumuz vardı. Gönümüzü Maden Köyünde bırakarak tekrar yola koyulduk. Gamaşet Mahallesi geride bıraktığımızda orman örtüsü yerini rengarenk çiçeklerle kaplı çayırlara bırakmıştı. Cancır Yaylasına vardığımızda gün iyice akşama dönmüştü. Eve dönen hayvanlar uzun gölgeler oluşturuyorlardı. Ahşap yayla

evlerinin arka duvarındaki bacalardan dumanlar tütüyor, hafif bir rüzgarla burnumuza kadar ulaşan, peynirle terbiye edilmiş bir çorba kokusu, arkadaşlarımı bilmem ama bana pek tanıdık geliyordu.

Akşam üstü, Lekoban yaylasında pek hayat işareti yoktu. Karçal silsilesinin Şavşat tarafına bakan yüzündeki bu son yerleşim yerini arkamızda bıraktıktan sonra kamp yapacağımız İndazvinda geçidine ulaştık. Güneş geçidi oluşturan iki tepeden doğuda kalanının zirvesini aydınlatıyordu. Rakım 2508 metreydi. Arabalardan indiğimizde esen sert bir rüzgarla soğuğu iliklerimizde hissettik. Karçal'ın bizi karşılaması pek sıcak olmamıştı. Eşyaları boşalttıktan sonra arabalar geri döndü. Sert rüzgara karşı kapişonumu çekiştirirken, aşağıdaki vadiden gelmekte olan sise doğru kıvrılarak uzayan yolda, bizden giderek uzaklaşan arabaları terk edilmişlik duygusu içinde bir süre seyrettim. Artık bizi medeniyete ulaştıracak kendi gücümüzden başka bir şey yoktu.



Sürekli yön değiştiren sert rüzgara karşı çadırlarımızı kurmak çok da kolay olmadı. Aslında kamp yeri olarak hiç de uygun bir yer değildi. Kamp yeri seçimini yanlış yaptığımız ortadaydı fakat, gün batarken fazla bir şansımız da yoktu. Ateş yakmak için odun bulmak amacıyla geçidin Karadeniz tarafındaki yamacına geçtiğimizde, günün bütün yorgunluğunu alan, olumsuzlukları unutturan ve soğuk havada içimizi ısıtan bir manzarayla karşılaştık. Güneş Karadeniz üzerinde batmak üzereydi ve yoğun bir kızılık arasında denizde oluşturmuş olduğu altın rengindeki yansıma büyüleyiciydi. Bütün umutlar tükenmişken yeniden hayata dönüş gibi bir şeydi. Mucize gibiydi. Bir kez daha bütün olumsuzluklarına rağmen bu dünyada yaşamının bize tanınan bir ayrıcalık olduğunu düşündüm.

Alacakaranlıkta bulduğumuz ıslak birkaç yabangülü kökü, kamp ateşi etrafında ısınmak için yeterli olmadı. Dinmeden devam eden rüzgar altında akşam yemeği olarak sadece hazır çorba yapabildik, içimiz azıcık ısınır gibi olunca yattık. Bir süre sonra üşüyerek uyandım. Rüzgar çadırı sallayıp duruyordu. Bir kat daha polar giyip, uyku tulumunun fermuarını çektim, rüzgarın sesiyle beraber uyudum.

Sabah, kalkınca ilk iş olarak geçidin diğer yamacına denizin görüldüğü tarafa geçtim. Hava açıldı ve tepelerin ardından Karadeniz görünüyordu. Dikkatli bakınca Çoruh'un denize dökülürken oluşturduğu deltayı fark ettim. Bu benim için dün gecedен sonra yaşadığım ikinci sürprizdi. Çocukluğum Batum'a 20 kilometre ötede Maradit'te geçmişti ama, Batum'u, çok uzaktan, ta Karçal'ın tepesinden dahi olsa görmek bugüne nasip olmuştu.

O günü çevre gezisi yaparak geçirdik. Geçidin Karadeniz tarafında aşağıya doğru uzanan vadinin batı yamacı boyunca yürüyüp Fındık yaylasının üstündeki düzlüğe geldiğimizde sol

tarafıta Karçal'ın muhteşem üç kardeşler zirvesini gördük. Zirveyi seyrederek kumanyalarımızı yedikten sonra, tatlı bir meyille Fındık yaylasına indik. Yayla halkı bizi çok sıcak bir şekilde karşıladı. Beraber çay içip sohbet ettik.

Biraz dinlendikten sonra kampa dönmek için yola çıktık. Bu kez rota olarak vadinin diğer yamacını seçtik. Yol vermeyen yapraklı ağaçlardan oluşan ormanın ardından, derin bir vadiden akan dereyi ve çalılıkları geçtikten sonra güçlükle karşı yamaca ulaştık. Rotanın uygun olmadığını anlamıştık ama devam etmek zorundaydık. Gün batarken kamp yerine ulaştık. Rüzgar aynı şiddette esiyordu. Akşamın mönüsünde menemen vardı. Afiyetle yedikten sonra yattık. Rüzgar belli ki buranın ev sahibiydi, ancak bu gece bir misafirimiz vardı; yağmur. Neyse ki fazla sürmedi. Yoksa 2500 metre yükseklikte ve soğuk rüzgarda bir de ıslanmak kötü bir kabus olacaktı.

İndazvinda geçidindeki ikinci günümüz, buradan ayrılış günüydü. Eşyalarımızı taşıyacak katırlar geldiğinde saat dokuz sularıydı. Kahvaltıdan sonra toplanıp eşyalarımızı katırlara yerleştirip yola koyulduk. İlk durak Naçadrev Gölü idi. Katırlarla beraber zorlu bir kar kulvarını geçtikten sonra göle ulaştık. Gölün güzelliği ve çevresindeki yüzlerce çeşit çiçek yüzünden burada planladığımızdan daha uzun süre kalmak zorunda kaldık.



Öğleye doğru tekrar yola koyulduk. Önce bir kar kulvarı daha sonra da dik bir tepeyi geçtikten sonra ulaştığımız düzlükte karşımıza çıkan üç kardeşler zirvesinin görünümü olağanüstüydü. Zirveyi kaplayan beyaz örtü, vadiler boyunca aşağıdaki derin vadinin tabanına kadar bir duvak gibi uzanıyor ve yerini derin bir yeşile bırakıyordu. Vadinin sol yamacı boyunca yürüyüp uzun ve kaygan bir kar kulvarını geçtikten sonra, vadinin tabanından başlayan, karların erimesi ile iyice kaygan hale gelen dik patika boyunca yürüyüp Çükünet yaylasına ulaştık. Karçal'ın Şavşat tarafına bakan yüzündeydik. Bir su başında hayvan otlatan çocuklar domino oynuyorlardı. Onlarla sohbet edip biraz dinlendik. Kısa bir yürüyüşten sonra katırcıların mola verdikleri küçük bir göle ulaştık. Burası Karçal geçişinin en zorlu parkurunun da başlangıç noktasıydı. Yolumuzun üzerinde yer alan gölün batı tarafında yükselen sivri tepelerin görünümü heyecan vericiydi. Aramızdan sadece Zafer Güngüt yıllar önce bu geçitten bir kez geçmişti. Yola tekrar koyulduğumuzda vakit öğleden sonraydı. Dik patika boyunca bir süre yürüdükten sonra geçidin alt noktasına ulaştık. Geçitin dik tabanı buzulla kaplıydı. Buzul üzerinden zorlu bir tırmanışla yükselmeye başladık. Geçidin üst noktasına birkaç metre kalmıştı ki aniden yağmur ve rüzgar başladı. Yorgun ve ıslanmış bir durumda geçidi aştık. Tekrar Karçal'ın Karadenize bakan yüzündeydik. Güneş vadiyi dolduran sis denizi üzerinden ıslak yüzümüzü aydınlatıyordu. Aşağıdaki derin vadiye doğru kıvrıla kıvrıla uzanan keçi yolu boyunca inişe geçtik. Sol tarafta güneş ışınları ile turkuaz renk

veren küçük ama olağanüstü güzellikteki bir göl hemen dikkati çekiyordu. Bu gölün başka bir adı var mıydı bilmiyorum ama biz bu göle ekipçe Turkuaz Gölü adını koyduk.

Vadinin tabanı boyunca aşağıya doğru küçük şelaleler oluşturarak akan dere boyunca bir süre ilerledikten sonra mola verip, kumanyalarımızı yedik. Vadinin sonu bir sis denizi ile bitiyordu. Bir süre bize arkadaşlık eden dere vadinin sonunda gizemli bir biçimde sis denizi içinde kayboluyordu. Güneşin ışıkları ile ormanlık yamaçlara doğru azalarak yükselen sis eşsiz bir resim oluşturuyordu. Buradan günbatımını izlemenin çok hoş olacağı belliydi. Ancak yolumuz uzun ve akşam olmak üzereydi. Patika boyunca inişe devam ettik, dere yatağından ayrılmış, artık bir yamaç boyunca sis içinde ilerliyorduk. Alacakaranlıkta zorlu bir inişle Gorgit yaylasına ulaştığımızda, karanlık ve sis altında yayla evlerinin silüetleri masalimsi bir manzara yaratıyordu.



Karanlıkta kafa fenerlerimizin ışığı altında çadırlarımızı kurduk. Yaylada odun sorunu yoktu. Büyük bir kamp ateşi yaktık ve olanaklarımıza göre mükellef bir yemek hazırladık. Oldukça zor bir günün ardından keyifli bir gece geçirdik. Bunu hak etmiştik.



Sabahın ilk ışıkları ile uyanıp çadırımdan çıktığımda Gorgit Yaylasının bütün güzelliği gözlerimin önündeydi. İndazvinda'nın rüzgarlı yamaçlarından sonra bu kamp yeri zorlu bir çalışma temposunun ardından çıkmış bir hafta sonu tatili gibiydi. O günü dinlenerek ve çevre gezileri yaparak ve de fotoğraf çekerek geçirdik. Akşam yemeğinde bir sürpriz vardı. Artık ekibin birer elemanı haline gelen katırcı arkadaşların yakındaki dereден tuttıkları kırmızı benekli alabalıklar. Kamp ateşinden kenara çektiğimiz kor üzerinde alüminyum folyolara sarıp pişirdiğimiz alabalıkların tadı unutulmazdı.

Ertesi gün ekenden kalkıp çadırları topladık ve bir kez daha katırları yükledik. Son durağımız Macahel (Camili) idi. Binlerce çiçek ve yeşilin tonları arasından geçip, tepeler, vadiler aşp,

dereler geçip, Camili şosesine indik. Bizi almaya gelen bir minibüsle Macahel'e ulaştığımızda ikinci vakti idi.

Karçal bizi dört gün misafir etti. Yaylalarını yatak yaptı, sularından içirdi, balıklarından yedirdi. Buket buket çiçeklerini armağan etti. Yazın ortasında karda yürümenin zevkini tattırdı. Rüzgarıyla yağmuruyla şakalar, sisi ve güneşiyle türlü oyunlar yaptı. Sanırım bizi çok sevdi. Ertesi gün, Borçka-Karagöl'e giderken, Macahel'in karşı sırtlarından Karçal'a son bir kez tekrar baktık. Akşam güneşi karlı zirvelerini aydınlatıyor ve bize selam veriyordu. Karşısında saygı ile eğilip vedalaştık.

(22 Eylül 2004-Ankara)



(Yazarın notu:1. Bu gezi Borçka-Karagöl, Muratlı, Şavşat ve Tepeköy ile devam etti. Umarım başka bir sayıda izlenimlerimi sizinle paylaşmak olanağı bulurum.

2. Bu gezinin gerçekleşmesine olanak sağlayan Artvin Kültür ve Eğitim Vakfı'na, Başkan İlhan Adiloğlu'na ve Demir Akın'a, bu projede görev alan başta FSK Başkanı Sami Türkay olmak üzere Ahmet Bozkurt, Fikret Özkaplan, Gülcan Acar, İlker Şahin, İsmet Sakarya, Müjdehan Ecik, Osman Ürper, Satı Çukurbaş, Tuğba Kuluğ, Yücel Albayrak, Zafer Güngüt, İsrail Duman ve Emre Altun'a teşekkür ederim.)

